

Raport de activitate a AIPA pentru anul 2020

APROBAT:

Director
Vadim CURMEI

20 ianuarie 2021

Conținut

Conținut.....	1
I. REZUMAT ADMINISTRATIV	2
II. GESTIONAREA FONDULUI NAȚIONAL DE DEZVOLTARE A AGRICULTURII ȘI MEDIULUI RURAL ÎN ANUL 2020.....	3
III. ANALIZA PROGRESERILOR ÎNREGISTRATE ÎN IMPLEMENTAREA PREVEDERILOR HOTĂRÂRII GUVERNULUI NR.455/2017 (SUBVENȚII POST-INVESTIȚIONALE).....	4
IV. ANALIZA PROGRESERILOR ÎNREGISTRATE ÎN IMPLEMENTAREA PREVEDERILOR HOTĂRÂRII GUVERNULUI NR.507/2018 (SUBVENȚII ÎN AVANS)	9
V. ANALIZA PROGRESERILOR ÎNREGISTRATE ÎN IMPLEMENTAREA PREVEDERILOR HOTĂRÂRII GUVERNULUI NR.476/2019 (MĂSURI DESTINATE DEZVOLTĂRII RURALE)	10
VI. ALOCAREA COMPENSAȚIILOR PENTRU ATENUAREA CONSECINȚELOR CALAMITĂȚILOR NATURALE	12
VII. DEZVOLTAREA PLATFORMEI DE SERVICII ELECTRONICE.....	13
VIII. PROMOVAREA POLITICII DE SUBVENȚIONARE	15
IX. REZULTATELE MONITORIZĂRII BENEFICIARILOR DE SUBVENȚII.....	17
IX. ACȚIUNI ÎNTREPRINSE ÎN SCOPUL DEZVOLTĂRII INSTITUȚIONALE ȘI A SOLUȚIONĂRII PROBLEMELOR IDENTIFICATE ÎN IMPLEMENTĂRII FNDAMR.....	19
X. ASIGURAREA IMPLEMENTĂRII PROGRAMELOR DE SPRIJIN FINANCIAR DIN PARTEA DONATORILOR EXTERNI.....	21
XI. MENȚINEREA ȘI ÎMBUNĂȚĂȚIREA SISTEMULUI DE MANAGEMENT ÎN CADRUL AIPA	22
XII. COOPERARE INTERINSTITUȚIONALĂ.....	23
XIII ASPECTE JURIDICE	24
XIV ACTIVITATEA AUDITULUI INTERN.....	24
XV ACTIVITĂȚI PLANIFICATE PENTRU ANUL 2021	25

I. REZUMAT ADMINISTRATIV

Prezentul Raport acoperă perioada de implementare 1 ianuarie – 31 decembrie 2020.

Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în continuare – AIPA) este o autoritate administrativă subordonată Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, responsabilă de gestionarea eficientă a Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, inclusiv a surselor financiare provenite de la partenerii de dezvoltare. Agenția are misiunea de a susține financiar producătorii agricoli și comunitățile locale în vederea dezvoltării sectorului agroindustrial și mediului rural. Realizarea misiunii se axează pe următoarele domenii de activitate:

- stimularea investițiilor în exploatațiile agricole;
- stimularea investițiilor în prelucrarea și comercializarea produselor agricole;
- stimularea investițiilor în infrastructura fizică și în cea a serviciilor din mediul rural;
- acordarea plăților directe.

Structura organizatorică a AIPA include două nivele: aparatul central și secțiile/serviciile teritoriale. Aparatul central este format din director, doi directori adjuncți, 5 direcții, 1 secție și 7 servicii. Structura teritorială este reprezentată de 4 secții și 6 servicii teritoriale. Organigrama AIPA poate fi accesată pe pagina web al Agenției la linkul: <http://aipa.gov.md/ro/content/organigrama>.

AIPA are implementat și asigură funcționalitatea sistemul de management al calității, *ISO 9001:2015 „Managementul calității”* fiind recertificată de o companie externă în anul 2020. Certificatul ISO 9001:2015 prevede respectarea principiilor sistemului de management al calității care include - orientarea spre client, angajamentul top managementului, abordarea pe bază de proces și îmbunătățirea continuă pentru a asigura satisfacerea necesităților producătorilor agricoli și atingerea așteptărilor părților interesate.

Totodată, AIPA a parcurs misiune de supraveghere prin care a confirmat implementarea și funcționalitatea sistemul de management anti-mită *ISO 37001:2016*.

La moment AIPA implementează două modalități de subvenționare din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (în continuare – FNDAMR) și anume subvenții post-investiționale și subvenții în avans.

Subvențiile post-investiționale reprezintă un sprijin financiar nerambursabil și neimpozabil acordat din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural

pentru susținerea investițiilor efectuate în dezvoltarea agriculturii și mediului rural și care corespund criteriilor de eligibilitate stabilite în cadrul normativ iar,

Subvențiile în avans reprezintă un sprijin financiar nerambursabil și neimpozabil acordat din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural pentru susținerea investițiilor ce urmează a fi implementare de tineri și femei fermier ce se lansează prin proiecte start-up pentru prima dată în activitate economică sau în dezvoltarea localităților rurale și care corespund criteriilor de eligibilitate stabilite în cadrul normativ.

II. GESTIONAREA FONDULUI NAȚIONAL DE DEZVOLTARE A AGRICULTURII ȘI MEDIULUI RURAL ÎN ANUL 2020

Mijloacele Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural (în continuare - **FNDAMR**) se aprobă anul în temeiul Legii bugetului de stat. Totodată, se contată că în anul 2020 FNDAMR a constituit 1200 mil. lei, fiind în creștere cu 26,3% față de mijloacele financiare alocate în anul 2019 (950 mil. lei).

FNDAMR este valorificat în proporție de 100% în fiecare an. Beneficiază de subvenții entități economice, persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător în condițiile legislației naționale cât și autoritățile publice locale de nivelul întâi.

Conform datelor prezentate de către Agenția de Intervenție și Plăți în Agricultură (în continuare – **AIPA**), sursele FNDAMR în anul 2020 au fost direcționate după cum urmează:

- contribuția statului în **Fondul Național al Viei și Vinului – 17,9 mil. lei**, în conformitate cu *art. 2 lit. g. din Legea bugetului de stat pentru anul 2020 nr. 172/2019*;

- **plata restanțelor față de producătorii agricoli din 2019 – cca 503,8 mil. lei**, în conformitate cu *art. 33 alin. (5) din Legea nr. 276/2016*;

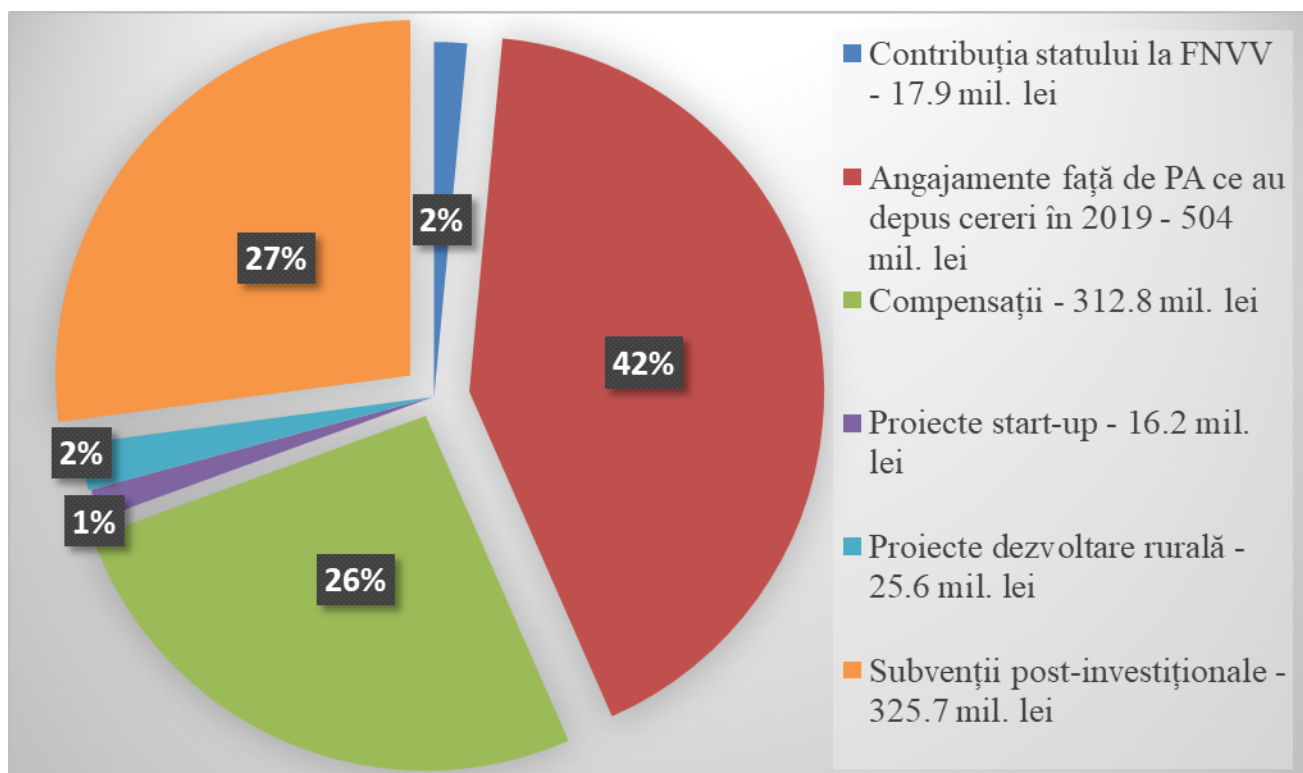
- **subvenții în avans pentru tineri și femei fermier pentru dezvoltarea proiectelor start-up – 16,2 mil. lei**, potrivit *art. 23 alin. (3) din Legea nr. 276/2016*, precum și a *Hotărârii Guvernului nr. 507/2018*;

- **subvenții în avans pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural – 25,7 mil. lei**, în condițiile *art. 23 alin. (11) din Legea nr. 276/2016* și a *Hotărârii Guvernului nr. 476/2019*;

- **ajutor financiar acordat producătorilor agricoli a căror producție agricolă a fost afectată de calamitățile naturale din anul 2020 – 310,8 mil. lei**, în temeiul *art. 37 alin. (2) din Legea nr. 276/2016*, precum și a *Hotărârii Guvernului nr. 582/2020*;

- **subvenționarea post-investițională – 325,7 mil. lei**, conform *Hotărârii Guvernului nr.455/2017*.

Adițional, AIPA a administrat 59,73 mil. lei – surse acordate din partea Guvernului Federației Ruse, destinat pentru compensarea parțială a prejudiciului cauzat de seceta din anul 2020 la cultura porumbului și pregătirea solului pentru recolta anului 2021.

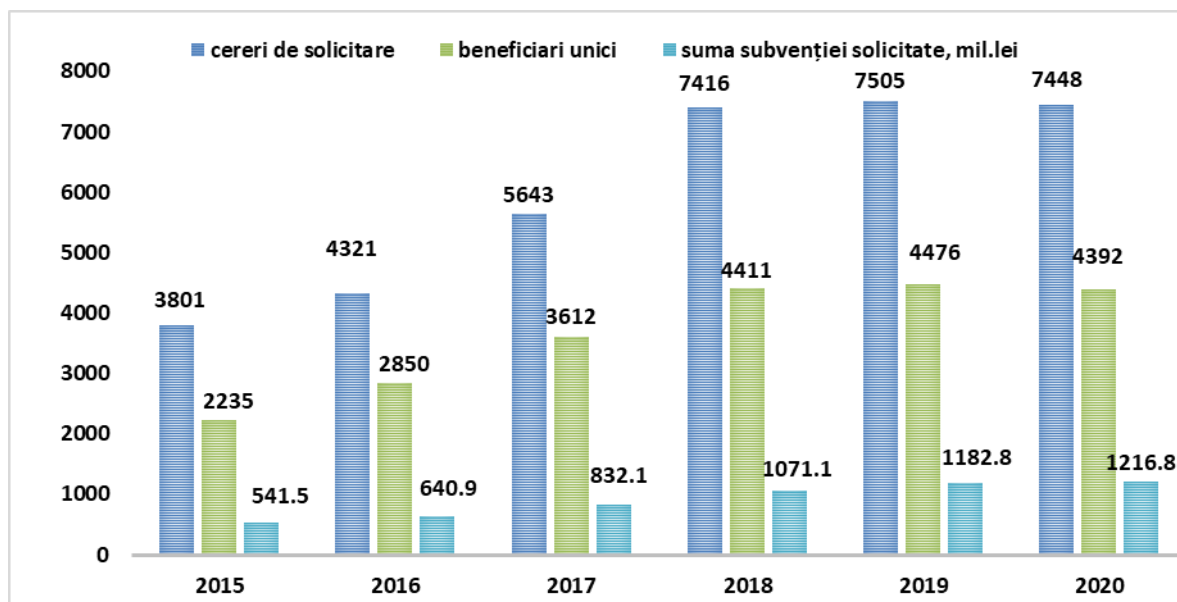

Fig.1 valorificarea mijloacelor financiare alocate FNDAMR în anul 2020

III. ANALIZA PROGRELOR ÎNREGISTRATE ÎN IMPLEMENTAREA PREVEDERILOR HOTĂRÂRII GUVERNULUI NR.455/2017 (SUBVENȚII POST-INVESTIȚIONALE)

Perioda de recepționare a cererilor de acordare a **subvențiilor post-investiționale** constituie 01 februarie - 31 octombrie a anului de subvenționare. În urma acestui proces, conform datelor preliminare procesate, AIPA a recepționat **7448 cereri** de acordare a sprijinului financiar în sumă de **1216,8 mil. lei**. În pofida faptului că în perioada de raport, când sectorul agricol a suferit pierderi în urma calamităților naturale și le-a fost compromisă recolta așteptată, suma subvențiilor solicitate de producătorii agricoli față de suma subvenției solicitată în anul 2019 a sporit cu 34 mil. lei. Din sursele financiare ale FNDAMR pentru anul 2020, AIPA a achitat ca subvenții post-investiționale **828,95 mil. lei**.

Urmare a subvențiilor solicitate în anul 2020, a fost posibilă atragerea investițiilor în sectorul agroindustrial și a ramurile conexe acestui sector de **cca 4,5 miliarde lei, în creștere față de anul 2019 cu 25%**. Investițiile efectuate de către solicitanții de subvenții au generat crearea a peste **2000 locuri noi de muncă dintre care 1046 ocupate de bărbați**.

Fig. 2 Solicități de subvenții post-investiționale

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Distribuirea fondului pe măsuri/submăsuri de sprijin se prezintă în tabelul de mai jos.

Tabelul 1: Numărul dosarelor recepționate/autorizate de AIPA precum și sumelor solicitate/autorizate din mijloacele FNDAMR în anul 2020

Domeniile și formele de sprijin	Nr. Dosare recepționate	Suma solicitată, mil. lei	Nr. dosare autorizate	Suma autorizată, mil. lei	Ponderea surselor financiare pe domenii, %
Prioritatea I. Creșterea competitivității sectorului agroalimentar prin restructurare și modernizare					87,67
Producerea legumelor și a fructelor pe teren protejat	101	11,95	35	3,32	0,98
Stimularea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale	1122	212,51	436	66,61	17,45
Stimularea investițiilor pentru procurarea tehnicii și a utilajului agricol	1931	208,70	762	88,1	17,14
Stimularea investițiilor pentru utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice	229	85,93	40	13,45	7,06
Stimularea procurării animalelor de prăsilă și menținerii fondului genetic al acestora	77	29,88	17	7,49	2,45

Stimularea investițiilor pentru dezvoltarea infrastructurii postrecoltare și procesare	569	374,62	147	86,3	30,83
Creditarea producătorilor agricoli	2501	133,31	144	12,17	10,95
Asigurarea riscurilor în agricultură	82	7,64	54	6,28	0,63
Stimularea constituirii și funcționării grupurilor de producători agricoli	14	2,09	13	1,96	0,17
Stimularea activităților de promovare pe piețele externe	6	0,09	1	0,006	0,01
Prioritatea II. Asigurarea gestionării durabile a resurselor naturale					9,43
Consolidarea terenurilor agricole	1	0,03	0,0	0,0	0,0
Stimularea investițiilor în procurarea echipamentului de irigare	334	70,08	73	32,89	5,76
Stimularea producătorilor agricoli pentru compensarea cheltuielilor la irigare	27	9,16	0,0	0,0	0,75
Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului No-Till și Mini-Till	222	28,7	66	10,57	2,36
Promovarea și dezvoltarea agriculturii ecologice	65	6,86	0,0	0,0	0,56
Prioritatea III. Sporirea investițiilor în infrastructura fizică și cea a serviciilor din mediul rural, inclusiv în infrastructura aferentă întreprinderilor agricole plasate în extravilan					2,9
Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rurale	149	33,88	26	6,63	2,78
Servicii de consultanță și formare	18	1,38	0,0	0,0	0,11
TOTAL subvenții solicitate în anul 2020	7448	1216,8	1814	325,77	100

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Notă: Din valoarea FNDAMR pentru anul 2020, au fost achitate 4235 cereri de solicitare a subvenției în sumă de 504 mil. lei care au rămas fără acoperirea financiară ca urmare a epuizării mijloacelor fondului în anul 2019.

Cea mai mare pondere a solicitărilor de subvenții din anul 2020, sunt direcționate către:

- subvenționarea investițiilor în dezvoltarea infrastructurii post-recoltare și procesare. În perioada de raport, au fost recepționate 569 cereri de solicitare a sprijinului financiar în suma subvenției solicitate de 374,6 mil. lei ceea ce constituie 0,8% din valoarea subvențiilor solicitate.

- subvenționarea tehnicii și utilajului agricol inclusiv mini-till și no-till. În perioada de raport au fost depuse 2153 cereri de solicitare a sprijinului financiar în suma subvenției solicitate de 237,41 mil. lei ceea ce constituie 19,5% din valoarea subvențiilor solicitate.

- stimularea investițiilor în înființarea, modernizarea plantațiilor multianuale și defrișarea celor neproductive. În acest sens, AIPA a recepționat 1122 cereri de solicitare a sprijinului financiar cu suma subvenției solicitate de 212,50 mil. lei sau 17,7% din valoarea totală a subvențiilor solicitate;

- în dezvoltarea *sectorului zootehnic*, au fost recepționat 306 cereri de solicitare a sprijinului financiar dintre care 229 cereri pentru stimularea investițiilor în renovarea fermelor zootehnice (suma subvenției solicitate – 85,93 mil. lei) și 77 cereri pentru procurarea animalelor de prăsilă în sumă de 29,88 mil. lei.

- stimularea *creditării producătorilor agricoli*, au fost recepționate 2501 cereri de solicitare a sprijinului financiar în suma subvenției solicitate de 133,31 mil. lei ceea ce constituie, 11% din valoarea subvențiilor solicitate.

Conform prevederilor Legii nr. 276/2016 și Hotărârii Guvernului nr. 455/2017 cu modificările și completările ulterioare, în vederea încurajării producției agroalimentare ecologice, a susținerii businessului mic și mijlociu și a atragerii tineretului în agricultură, a femeilor din mediul rural, se acordă subvenții în cantumuri majorate, în condiții generale, din valoarea investiției eligibile.

Deci, în anul 2020 au solicitat subvenții majorate 240 producători agricoli, în sumă de 8,8 mil. lei.

Tabelul 2: Subvenții majorate solicitate de producătorii agricoli

Subvenții majorate pentru:	Femei fermier	Tineri fermieri	Agricultura ecologică	Producție autohtonă	TOTAL
<i>Pondere, %</i>	49,6	6,7	1,2	42,5	100
<i>Numărul beneficiarilor</i>	119	16	3	102	240
<i>Suma subvenției majorate, mil. lei</i>	6,49	0,74	0,09	1,51	8,84
<i>Suma subvenției autorizate, mil. lei</i>	40,57	2,97	0,59	12,18	56,32

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

Conform datelor prezentate în tabel putem menționa că :

- *femeie fermieri* – au solicitat subvenții majorate cu 6,5 mil. lei, pentru 119 producători agricoli, ceea ce constituie cca 50% din totalul solicitărilor de subvenții majorate;

- *producție autohtonă* – au solicitat subvenții majorate cu 1,5 mil. lei, pentru 102 producători agricoli, ceea ce constituie 42,5% din totalul solicitărilor de subvenții majorate;

- *tânăr fermieri* – au solicitat subvenții majorate cu 0,7 mil. lei pentru 16 producători agricoli, ceea ce constituie 6,7% din totalul solicitărilor de subvenții majorate;

- *agricultura ecologică* – au solicitat subvenții majorate cu cca 0,1 mil. lei pentru 3 producători agricoli, ceea ce constituie 1,2% din totalul solicitărilor de subvenții majorate.

Analizând solicitările de subvenții după **zonele geografice** putem constata:

- în anul 2020, cele mai multe solicitări de subvenții au fost înregistrate în *zona de nord* a republicii (2879 dosare depuse cu subvenția solicitată în valoare de 421,5 mil. lei, ce au atras după sine investiții în valoare de 1451,7 mil. lei), fiind urmată de *zona centru* (2496 dosare depuse cu subvenția solicitată în valoare de 493,5 mil. lei, ce au atras după sine investiții în valoare de 1821,6 mil. lei) și *zona de sud* (2073 dosare depuse cu subvenția solicitată în valoare de 302,1 mil. lei, ce au atras după sine investiții în valoare de 1226,7 mil. lei).

- la nivel regional, în *sudul republicii* cele mai multe solicitări de subvenții au fost înregistrate în raionul Cahul (401 dosare în sumă de 54,2 mil. lei). Pentru zona centru, cele mai multe investiții au fost efectuate în raionul Orhei (310 dosare în sumă de 53,97 mil. lei) și Hîncești (304 dosare în sumă de 64,29 mil. lei) iar în zona nord – Briceni (348 dosare în sumă de 66,35 mil. lei) și Edineț (327 dosare în sumă de 61,75 mil. lei).

În condițiile impuse de starea de urgență, AIPA a luat act de deciziile Guvernului și a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și a întreprins măsurile necesare întru diminuarea și protejarea atât a angajaților cât și a potențialilor solicitanți de subvenții.

Sigur că activitatea AIPA ca și a altor instituții au avut de suferit în urma situației create dar, au fost întreprinse măsuri necesare pentru a asigura continuitatea proceselor de lucru și exercitarea atribuțiilor de serviciu a angajaților AIPA, inclusiv de la distanță precum și stabilirea programului individualizat de muncă.

În raport cu solicitanții de subvenții, AIPA încurajează depunerea dosarelor on-line utilizând aplicația elaborată de Agenție. La moment este posibilă depunerea dosarului de solicitare a sprijinului financiar on-line pentru 4 submăsuri de sprijin.

În acest sens, în anul 2020, AIPA a recepționat on-line, 136 cereri de solicitare a sprijinului financiar. Cererile recepționate urmează a fi examinate

conform procedurii stabilite în cadrul normativ.

Totodată, producătorii agricoli - solicitanți de subvenții, au posibilitatea de a se programa online pentru a depune dosarul fizic. Astfel, prin intermediul modulului „Programare on-line”, persoanele se vor putea înscrie pentru depunerea dosarelor accesând pagina-web a Agenției. Implementarea acestui serviciu, oferă cetățenilor o modalitate simplă și comodă de programare care reduce timpul de așteptare și sporește calitatea de serviciilor oferite de AIPA.

IV. ANALIZA PROGRESERILOR ÎNREGISTRATE ÎN IMPLEMENTAREA PREVEDERILOR HOTĂRÂRII GUVERNULUI NR.507/2018 (SUBVENȚII ÎN AVANS)

În contextul implementării Hotărârii Guvernului nr.507/2018 pentru aprobarea **Regulamentului privind condițiile și procedura de acordare a subvențiilor în avans pentru proiectele start-up din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural**, anual, din valoarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, 5% sau 50 mil. lei sunt direcționate pentru acordarea **subvențiilor în avans**. Beneficiari ai subvențiilor în avans sunt tinerii și femeile fermier ce se lansează pentru prima dată în proiecte start-up.

Astfel, în temeiul ordinului MADRM nr. 68 din 29 aprilie 2020, a fost lansat cel de-al VI-lea apel de depunere a cererilor pentru solicitare a subvențiilor în avans pentru proiectele start-up. Perioada depunerii cererilor a fost 4 mai – 6 iulie 2020.

În rezultatul demarării celui de -al VI-lea apel, conform datelor obținute de la procesarea preliminară a cererilor, **32 producători agricoli debutanți** urmează să-și inițieze afaceri în agricultură, cu planificarea investițiilor în sectorul dat de peste **29,0 mil. lei** ce vor genera crearea a peste **80 locuri noi de muncă**.

Aportul statului pentru dezvoltarea celor 32 de proiecte investiționale urmează a fi de peste **18,0 mil. lei**, surse disponibile spre a fi alocate din FNDAMR. Totodată, și în cadrul desfășurării celui de-al VI apel, **femeile** fermieri au depus cele mai multe dosare, astfel, ponderea lor din totalul dosarelor depuse constituie **60% (19 dosare)** și **40% (13 dosare)** din afaceri urmează a fi administrate de **tineri fermieri**.

Urmare a examinării dosarelor recepționate, Comisia de evaluare și selectare a **acceptat spre finanțare 22 proiecte** investiționale ce urmează a fi implementate de

producătorii agricoli debutanți iar suma subvenției ce urmează a fi alocată constituie **12,5 mil. lei**. Din totalul dosarelor selectate spre finanțare, 11 producători agricoli au recepționat prima tranșă pentru demararea implementării proiectelor în sumă de 5,2 mil. lei ce sunt orientate spre înființarea plantațiilor multianuale (3 proiecte), renovarea a 4 ferme zootehnice apicole și procesarea producției agricole (4 proiecte orientate spre procurarea stupilor pentru creșterea familiilor de albine și utilaj necesar pentru de extragerea/prelucrarea mierii).

De la lansarea modalității de subvenționare în avans pentru dezvoltarea proiectelor stat-up s-a reușit:

- depunerea a - 161 dosare de solicitare a subvenției în avans în sumă de cca 90 mil. lei;
- selectarea spre plată a 121 dosare în sumă de cca 70 mil. lei;
- achitarea I tranșă pentru 92 dosare în sumă de 41,2 mil. lei;
- finalizarea procesului de implementare a 36 proiecte investiționale;
- crearea a peste 300 locuri noi de muncă;
- peste 60% din afaceri sunt administrate de femei – fermier.

V. ANALIZA PROGRELOR ÎNREGISTRATE ÎN IMPLEMENTAREA PREVEDERILOR HOTĂRÂRII GUVERNULUI NR.476/2019 (MĂSURI DESTINARE DEZVOLTĂRII RURALE)

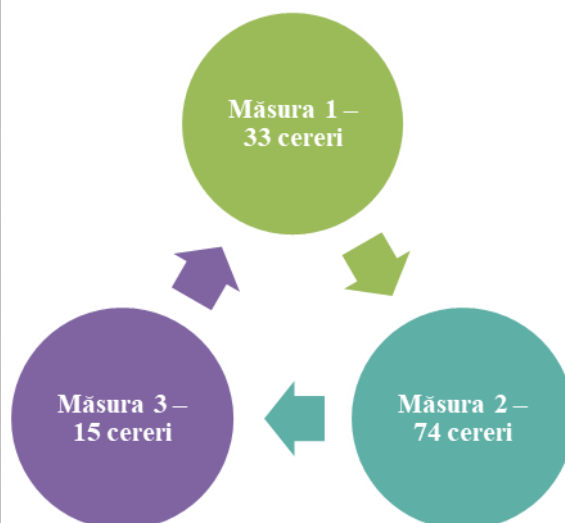
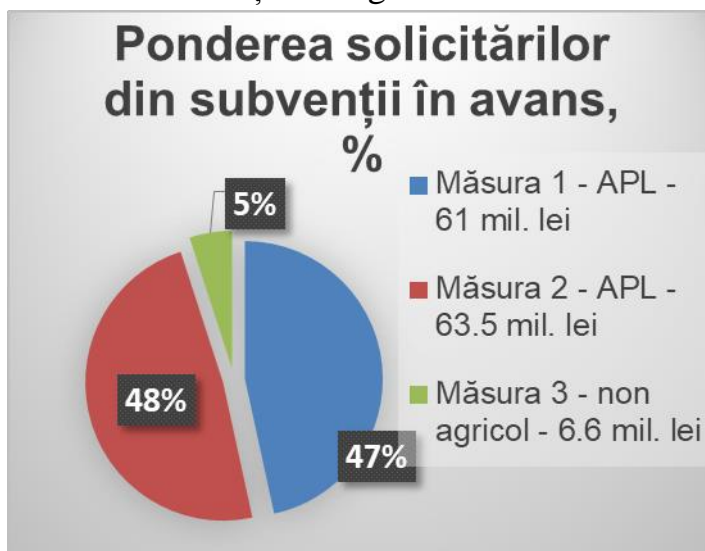
În contextul implementării Hotărârii Guvernului nr.476/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind acordarea subvențiilor pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural din Fondul național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, anual, din valoarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, pentru fiecare măsură în parte au fost direcționate pînă la 5% sau 50 mil. lei pentru acordarea subvențiilor în avans. Astfel, **în premieră**, în anul 2020, din sursele FNDAMR au fost alocate subvenții în avans pentru **îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural**. Sursele financiare sunt direcționate spre implementarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii localităților dar și diversificarea activităților non-agricole iar subiecții ai subvențiilor în avans sunt atât autoritățile publice locale cât și entități economice cu profil non-agricol.

Pînă la moment au fost lansate *trei apeluri* de recepționare a cererilor de acordare a subvenției în avans pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural, în cadrul căruia au fost:

- recepționate 122 dosare de solicitare a subvenției în avans iar suma subvenției solicitate depășește 130 mil. lei;
- evaluate pozitiv - 77 dosare în sumă de cca 66 mil. lei;
- achitate I tranșă - 62 dosare în sumă de 21,4 mil. lei;

- achitate II tranșă – 21 dosare în sumă de 4,1 mil. lei;
- proiecte implementate – 6.

Unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi au depus mai multe dosare, astfel ponderea acestora din totalul dosarelor recepționate constituie **87,7% (107 dosare – 124,5)** și doar **12,3% (15 dosare – 6,6 mil. lei)** din proiectele investiționale urmează a fi implementate de entități economice din mediul rural care creează sau dezvoltă activități non-agricole.

Sursa: SIA ESBS al AIPA la situația din 31 decembrie 2020

În cadrul primului apel au fost solicitate investiții pentru:

- modernizarea *drumurilor publice* locale care asigură accesul la bunuri ale domeniului public de interes local – urmează a fi modernizate 15,3 km de drum;
- reabilitarea/modernizarea sistemelor de *alimentare cu apă* - urmează a fi modernizate 23,3 km de sisteme ce alimentează cu apă și 2 stații de pompare a apei;
- proiecte în domeniul colectării, epurării și deversării apelor uzate în sistemele *de canalizare* –și urmează a fi reabilitate 5 km de sistem de canalizare.
- instalarea *iluminatului public* - urmează a fi modernizate 40 km de iluminat stradal;
- achiziționarea de *vehicule și echipament de dezăpezire, întreținere a spațiilor verzi* - urmează a fi achiziționate 18 vehicule și 34 echipamente de dezăpezire, întreținere a spațiilor verzi;
- renovarea/reabilitarea *clădirilor publice* – (4 grădinițe, 6 case de cultură, 2 centre comunitare, 1 centru de sănătate și 1 școală) etc.
  - beneficiari direcți ai proiectelor aflate în proces de implementare – 137932 populație.

În cadrul apelului doi au fost solicitate investiții pentru *Diversificarea economiei rurale prin activități non agricol*. În acest sens, AIPA a recepționat 10 cereri de acordare a subvenție în avans în sumă de 9 mil. lei. În acest sens urmează a fi:

- create zone de agrement;
- dezvoltat turismul rural;
- modernizare unei televiziuni locale;
- producția de băuturi tradiționale locale, etc.

Apelul trei de solicitare a subvenției în avans pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural va fi finisat în data de 27 ianuarie 2021, dar către finele anului 2020, AIPA a recepționat 9 cereri de acordare a subvenției în sumă de 9,9 mil. lei dintre care 8 solicitări din partea autorităților publice locale de nivelul I și o cerere de la entități nonagricole.

VI. ALOCAREA COMPENSAȚIILOR PENTRU ATENUAREA CONSECINȚELOR CALAMITĂȚILOR NATURALE

În temeiul Hotărârii Guvernului nr. 582/2020 pentru aprobarea modului de acordare a compensațiilor pentru diminuarea consecințelor calamităților naturale asupra recoltei anului 2020, începând cu data de 10 august, AIPA a dat startul *procesului de recepționare a dosarelor* privind solicitarea compensațiilor pentru diminuarea consecințelor calamităților naturale asupra recoltei anului 2020.

Compensația se acordă solicitantului care a suferit prejudiciu (conform actelor de constatare) ca urmare a secetei - la culturile cerealiere din prima grupă și a grindinei - la culturile horticole și mazăre în cazul în care gradul de afectare a depășit 60%.

Compensațiile se acordă pentru următoarele culturi și tipuri de calamități naturale:

- pentru afectările înregistrate în urma **secetei** sunt eligibile culturile cerealiere din prima grupă, după cum urmează:
  - a) grâu de toamnă;
  - b) orz de toamnă;
  - c) rapiță de toamnă;
- pentru afectările înregistrate în urma **căderilor de grindină** sunt eligibile mazărea și culturile horticole, după cum urmează:
  - a) pomicole, nucifere, arbuști fructiferi și căpșun;
  - b) vița-de-vie (soiuri tehnice și pentru masă);
  - c) culturi legumicole, cultivate în câmp deschis;
  - d) mazăre.

În acest sens, AIPA a recepționat **1805 de dosare** în sumă de **331,2 mil. lei**, dintre care **1735 de dosare** pentru diminuarea consecințelor calamităților naturale ce afectau culturile cerealiere de grupa I (secetă) și **70 dosare** pentru grindină. Pe conturile agenților economici s-au achitat **314,8 mil. lei**, dintre care 1683 – cereri pentru secetă în sumă de 311,8 mil. lei și 63 cereri – grindină în sumă de 3,1 mil. lei).

Cele mai active raioane la depunerea dosarelor pentru solicitarea compensațiilor au fost: Căușeni (153 cereri în sumă de 32,0 mil. lei), Comrat (146 cereri în sumă de 28,4 mil. lei), Ștefan Vodă (136 cereri în sumă de 30,6 mil. lei), Cimișlia (119 cereri în sumă de 23,1 mil. lei), Ceadâr-Lunga (98 cereri în sumă de 13,5 mil. lei).

Prin Hotărârea Guvernului nr. 846 din 30 noiembrie 2020, Guvernul a alocat 59,73 mil. lei destinat pentru **compensarea parțială a prejudiciului cauzat de seceta din anul 2020 la cultura porumbului**. Sursele financiare parvenite de la Guvernul Federației Ruse, urmează a fi utilizate de producătorii agricoli la pregătirea solului pentru recolta anului 2021. Astfel, compensația a fost acordată producătorilor agricoli ale căror câmpuri însămânțate cu porumb au fost afectate de secetă în proporție de 60% și mai mult.

În acest sens, AIPA a recepționat **3230 cereri** de acordare a ajutorului financiar de la **3172 producători agricoli unici**.

Cele mai multe solicitări de ajutor financiar au fost depuse de către producătorii agricoli din raioanele: Cahul – 242 cereri, Căușeni – 162 cereri, Orhei – 162 cereri, Florești – 134 cereri, Cimișlia – 134 cereri.

Din datele prezentate de producătorii agricoli putem menționa că suprafața afectată de secetă, cultivate cu porumb, constituie **224,5 mii ha**.

Către finele anului au fost autorizate 3194 de cereri pentru 3166 producători agricoli unici, în sumă de 59,73 mil. lei.

VII. DEZVOLTAREA PLATFORMEI DE SERVICII ELECTRONICE

Conform prevederilor pct. 115¹, din Hotărârea Guvernului nr.455/2017 cu privire la modul de repartizare a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural și întru dezvoltarea platformei de servicii electronice, cu suportul Băncii Mondiale, a fost elaborată aplicația **depunere on-line** a dosarelor de solicitare a sprijinului financiar.

Odată cu implementarea acestei platforme, producătorii agricoli vor avea posibilitate să depună dosarul de solicitare a sprijinului financiar inclusiv on-line pentru submăsurile 1.3 (Stimularea investițiilor pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol convențional), 1.7

Depune dosarul on-line

(Stimularea creditării producătorilor agricoli de către băncile comerciale și instituțiile financiare nebancare), 1.7A (Stimularea mecanismului de asigurare a riscurilor în agricultură) și 2.4. (Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului no-till și mini-till).

Depunerea on-line reprezintă un prim pas de simplificare a procedurilor de lucru cu beneficiarii de subvenții, astfel încât producătorii agricoli să economisească timp și resurse pentru depunerea dosarului de subvenționare.

Această aplicație a fost pusă la dispoziția tuturor celor interesați cu scopul facilitării procedurii de depunere a dosarului spre subvenționare și eficientizării procesului de lucru administrativ din cadrul Subdiviziunilor Teritoriale ale AIPA.

Utilizarea aplicației este posibilă prin accesarea paginii oficiale de internet a AIPA (www.aipa.gov.md), accesând link-ul „*Depune dosarul on-line*” (<https://e-aipa.gov.md/home>) existent în colțul din dreapta sus al paginii. Totodată, pentru informarea utilizatorilor au fost elaborate ***Ghiduri video de utilizare al aplicației*** „*Depune dosarul on-line*” ce poate fi accesat la linkul: <https://www.youtube.com/channel/UCXIU6CoigWo6VxyBdKB4nDw/videos?app=desktop>

Cu suportul MADRM ne-a reușit aprobarea, în ședință a Guvernului, a ***Conceptului tehnic al Sistemului informațional „Evidența solicitanților și beneficiarilor de subvenții” și a Regulamentului de organizare și funcționare a SIA ESBS.***

SIA ESBS este constituit dintr-un ansamblu de resurse și tehnologii informaționale, mijloace tehnice de programe și metodologii, aflate în interconexiune, și destinat înregistrării, păstrării, prelucrării,

utilizării informațiilor cu privire la solicitanții de subvenții, din momentul înregistrării acestora și până în momentul arhivării datelor.

SIA ESBS include un șir de subsisteme și module care automatizează și asigură procesele de identificare, înregistrare, validare a datelor, potrivit domeniului de activitate al producătorului agricol.

Mai mult ca atât, acest sistem cuprinde și platforma de aplicare elaborată de AIPA „*Depune dosarul on-line*” care reprezintă un prim pas de simplificare a procedurilor de lucru cu beneficiarii de subvenții, astfel încât producătorii agricoli să

economisească timp și resurse pentru depunerea dosarului de subvenționare.

Sarcina de bază a SIA ESBS este asigurarea unei interfețe unice pentru înregistrarea solicitanților de subvenții, fiind unica sursă oficială de informații, care monitorizează modul de repartizare a mijloacelor Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural.

AIPA a elaborat și înaintat MADRM spre examinare și promovare proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea **Conceptului tehnic al Sistemului Informațional Integrat Agricol**. Sistemul informațional integrat agricol va deveni cel mai important sistem pentru gestionarea și controlul plăților către agricultori efectuate de AIPA. Acest sistem va fi utilizat în implementarea schemei de plată „plăți directe la hectar sau cap de animal” (măsură ce urma a fi implementată în Republica Moldova începând cu anul 2020, conform prevederilor art. 36 alin. (3) din Legea nr. 276/2016).

Cu suportul Băncii Mondiale, prin intermediul UCIMPA, a fost elaborat *modulul privind gestionarea subvențiilor în avans pentru dezvoltarea proiectelor start-up și pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural*. La moment aceste module sunt în faza de testare și pilotare.

Conform obiectivelor stabilite în Planul de activitate al AIPA, a fost elaborată și lansată sub forma de testare, **harta interactivă** a beneficiarilor de subvenții. Harta este un instrument care facilitează transmiterea mesajului și îl face mai accesibil și pe înțelesul tuturor. Harta cuprinde seturi de date care sunt în acces liber și pot fi folosite de toți doritorii. Harta interactivă nu conține informații cu caracter personal, întrucât datele reprezentate grafic, cuprind doar denumirea localităților și informații despre sumele de subvenții solicitate/autorizate de AIPA. Varianta de testare a hărții interactive poate fi vizualizată la linkul: <http://test.aipa.md/>

VIII. PROMOVAREA POLITICII DE SUBVENȚIONARE

Informarea și comunicarea producătorilor din domeniul agroindustrial sunt principii de bază în gestionarea Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, nivelul absorbției acestor fonduri fiind influențat în mod direct de modul precum și calitatea informațiilor diseminate în rândul fermierilor. Astfel, în scopul informării potențialilor solicitanți de subvenții precum și asigurării transparenței, în ceea ce privește gestionarea surselor financiare alocate din bugetul de stat pentru anul 2020, AIPA a organizat în perioada *20-31 ianuarie 2020* o amplă Campanie de informare pe întreg teritoriul al Republicii Moldova cu privire la oportunitățile de finanțare prin prisma FNDAMR, oferite atât pentru fermieri precum și pentru autoritățile publice locale, în accesarea subvențiilor în vederea îmbunătățirii condițiilor de trai în mediul rural.

În perioada de referință, s-au desfășurat 34 sesiuni de informare la care au fost invitați să participe toți producătorii agricoli din raioanele aferente administrativ subdiviziunilor teritoriale ale AIPA. În cadrul campaniei s-au diseminat circa 16000 de broșuri și pliante privind Măsurile de subvenționare atât post-investiționale cât și în avans.

De menționat, că în cadrul „Campaniei de informare-2020” AIPA a fost susținută financiar de partenerii de dezvoltare cu susținerea cărora a fost posibil realizarea materialelor de informare. Totodată, sesiunile de informare s-au realizat în parteneriat cu reprezentanții MADRM, precum și cu reprezentanții BC „Moldova Agroindbank, astfel creându-se un dialog constructiv privind condițiilor de accesare a surselor financiare atât din partea statului precum și din cadrul instituțiilor financiare. Reprezentanții AIPA, MADRM au oferit suport informațional detaliat și argumentat cu privire la măsurile de sprijin și posibilitățile financiare acordate producătorilor agricoli, autorităților locale despre posibilitățile de accesare a subvențiilor post-investiționale, în avans pentru proiecte start-up, precum și subvenții în avans pentru îmbunătățirea nivelului de trai în mediul rural. De asemenea, întru eficientizarea procesului de subvenționare au fost distribuite către producătorii agricoli două chestionare de evaluare a gradului de satisfacție vis-a-vis de prestarea serviciilor de către Agenție precum și evaluarea nivelului de coruptibilitate în cadrul instituției.

Pe parcursul perioadei de raportare, echipele de informare s-au deplasat în localitățile RM în care au participat peste 2124 de producători agricoli, dar și peste 680 de primari, potențiali beneficiari de subvenții atât tradiționale precum și în avans.

În cadrul campaniei de informare - 2020 a fost realizat un sondaj privind obstacolele întâmpinate de producătorii agricoli în procesul de depunere a dosarelor spre subvenționare. În urma realizării sondajului a fost întocmit un raport privind rezultatele sondajului care cu plasarea acestuia pe pagina web a Agenției (<http://aipa.gov.md/sites/default/files/Raport%20Rezultate%20Sondajului%20pentru%20anul%202020.pdf>).

Totodată, în perioada de raport au fost elaborate 53 comunicate de presă fiind plasate atât pe pagina oficială web a Agenției precum și pe pagina de socializare Facebook.

Cu suportul producătorilor agricoli, prin intermediul secțiilor/serviciilor teritoriale ale AIPA, au fost realizate, plasate și distribuite *istorii de succes* privind investițiile post - investiționale și pentru dezvoltarea proiectelor start-up, a SRL „VARA-MILK”, SRL „GARMA-GRUP”, „MIHAIVAN” SRL, SRL „Doksancom” SC, SRL „Mileroaia PRIM”, GT Popovici Viorel, SRL „Carmangerie-Barda”.

IX. REZULTATELE MONITORIZĂRII BENEFICIARILOR DE SUBVENȚII

Monitorizarea investițiilor subvenționate, pentru o perioadă de până la 5 ani, vine din necesitatea respectării criteriilor de eligibilitate, precum și de îndeplinire a tuturor obligațiilor ce rezultă din prevederile declarației pe propria răspundere a solicitantului de subvenții. Procedura de monitorizare se efectuează cu scopul colectării informațiilor care să confirme respectarea de către beneficiar a următoarelor obligații:

- ✓ de a nu înstrăina/transmite în folosință sub nici o formă investiția supusă subvenționării;
- ✓ de a nu casa, defrișa plantațiile multianuale, conform perioadelor de timp specificate.

În contextul implementării acestei acțiuni a fost elaborat și aprobat graficul inspecțiilor planificate pentru anul 2020, cu indicarea măsurilor de sprijin care urmează a fi monitorizate pe fiecare lună a anului separat. Graficul inspecțiilor planificate poate fi accesat la linkul: <http://aipa.gov.md/sites/default/files/Graficul%20verificarilor%20planificate%202020.pdf>

În perioada de raport s-a reușit a fi demarate 5 misiuni de verificare post-investițională prin evaluarea dosarelor de subvenționare. Astfel, monitorizarea dosarelor de subvenționare au avut loc după cum urmează:

submăsura 1.1 „Stimularea investițiilor pentru producerea legumelor și a fructelor pe teren protejat (sere de iarnă, solarii și tuneluri)” – anul de referință a fost 2017, fiind verificate la fața locului pentru 6 entități;

submăsura 1.2 „Stimularea investițiilor pentru defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole” - anul de referință a fost 2016-2017, fiind verificate la fața locului pentru 105 entități;

submăsura 1.4 „Stimularea investițiilor pentru utilizarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice” – anul de referință a fost 2017, fiind verificate la fața locului pentru 14 entități;

submăsura 1.5 „Stimularea procurării animalelor de prăsilă și menținerii fondului genetic al acestora” – anul de referință a fost 2017-2018, fiind verificate la fața locului pentru 15 entități;

submăsura 2.2 „Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului de irigare” - anul de referință a fost 2017-2018, fiind verificate la fața locului pentru 8 entități;

submăsura 2.5 „Sustținerea promovării și dezvoltării agriculturii ecologice” –

anul de referință a fost 2017, fiind verificate la fața locului pentru 6 entități;

Iregularitățile constatate sunt stabilite în procese verbale de constatare a iregularităților.

Pentru misiunile desfășurate, urmează ca Direcția Juridică din cadrul Agenției să analizeze iregularităților, gradul de încălcare ale acestora precum și să stabilească procedura de recuperare a mijloacelor financiare alocate în formă de subvenții, conform procedurii noi descrisă în Codul administrativ.

În urma activității de monitorizare post-inspecție, rezultatele ne demonstrează că domeniul cu cele mai frecvente iregularități vizează menținerea animalelor de prăsilă subvenționate, cauzele fiind pieirea și sacrificarea înainte de termen a animalelor.

Totodată, au fost identificate și alte iregularități după cum urmează:

- ✓ înstrăinarea bunurilor supuse subvenționării;
- ✓ lipsa animalelor în fermă: sacrificarea, inclusiv admiterea pieririi efectivului de animale;
- ✓ intrarea în proces de insolabilitate a entităților economice etc.

De asemenea, Serviciul antifraudă în cadrul AIPA, are ca obiectiv primar monitorizarea continuă a riscurilor de fraudă, a înregistrat și efectuat, în perioada de raportare 102 misiuni de evaluare a riscurilor de fraudă la dosare de subvenționare, din care 67 dosare examinate în teren.

Dosarele examinate cuprind: submăsura 1.2 „Stimularea investițiilor pentru înființarea, modernizarea și defrișarea plantațiilor multianuale, inclusiv a plantațiilor viticole și a plantațiilor pomicole”; 1.3 „Stimularea investițiilor pentru procurarea tehnicii și utilajului agricol convențional”; Submăsura 1.4 „Stimularea investițiilor pentru utilarea și renovarea tehnologică a fermelor zootehnice”; Submăsura 2.4 „Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului No-till și Mini-till”; Submăsura 2.2 „Stimularea investițiilor pentru procurarea echipamentului de irigare”; Submăsura 2.5 „Susținerea promovării și dezvoltării agriculturii ecologice”; Măsura 4 „Îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii rurale”; 1.6.1 „Casele de ambalare și frigiderele de păstrare a fructelor, strugurilor și a legumelor”; 1.6.2 „Procesarea, uscarea și congelarea fructelor, strugurilor, legumelor și a cartofilor”; 1.6.3 „Prelucrarea, uscarea și condiționarea cerealelor, oleaginoaselor, florii-soarelui și a soiei”; 1.6.4 „Prelucrarea primară, ambalarea, refrigerarea, congelarea și păstrarea cărnii, procesarea, ambalarea și păstrarea laptelui, precum și analiza mierii de albine”.

Din numărul total de dosare examinate au fost constatate iregularități la 25 de dosare, inclusiv, 5 dosare au fost transmise Procuraturii Generale în vederea examinării acțiunilor solicitanților și a actelor prezentate în scopul obținerii suportului financiar. Totodată, 74 dosare au fost examinate în baza solicitărilor CNA,

ANI, SIS, Inspectoratului de Poliție, Agenției de Recuperare a Bunurilor Infractionale, cu remiterea materialelor solicitanților în scopul investigării suplimentare.

Nereguli/disfuncționalități întâmpinate în cadrul acțiunilor de verificare:

- aceleași facturi se regăsesc în două dosare diferite pentru solicitarea subvenției;
- certificat de înmatriculare a tehnicii agricole completat cu date eronate;
- solicitantul de subvenții nu deține suprafața de teren indicată în cerere;
- suprafață de teren declarată în cerere a fost majorată intenționat;
- tehnica agricolă procurată și depusă la subvenționare cu anul producerii care nu se încadrează în prevederile cadrului normativ;
- facturile fiscale eliberate fără dată, fără semnătura beneficiarului de servicii, cu radieri;
- solicitarea subvenției în lipsa achitării integrate a tehnicii agricole;
- prezentarea declarației vamale neveridice în scopul obținerii subvenției;
- lipsa dreptului de posesie a tractorului necesar agregarea utilajului procurat;
- lipsa autorizației sanitar-veterinare pentru domeniul zootehnic în care activează solicitantul;
- examinarea rezonabilității costurilor la procurarea tehnicii agricole, etc.

Pentru prevenirea și combaterea fraudelor neregulile constatate au fost puse în discuții cu reprezentanții secțiilor teritoriale astfel solicitându-se pe această cale să se atragă atenția la actele cu nereguli și să se intensifice verificările dosarelor la aspectele ce țin de suprafața deținută în realitate, datele din sistemul electronic în vederea excluderii neregulilor, etc.

Având în vedere faptul că, în procesul de recepționare a dosarelor de subvenționare au fost identificate prețuri cu o discrepanță mare între-ele la același model de tehnică agricolă, inclusiv și stupi de albine, a apărut imposibilitatea deducerii rezonabilității prețului, astfel fiind inițiat de către Serviciul antifraudă a procesului de completare a Metodologiei privind stabilirea prețurilor de referință (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 128-132, art. 821) cu suportul Ministerului Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului. Astfel, prin Ordinul MADRM nr. 139 din 02 iulie 2020 a fost operate modificări la Metodologia privind stabilirea prețurilor de referință, fiind incluse încărcătoarele frontale, incluse încărcătoarele frontale autopropulsate, stupii de albine și hederele, fiind astfel minimizat riscul fraudării prin majorarea prețului în scopul obținerii subvenției.

IX. ACȚIUNI ÎNTREPRINSE ÎN SCOPUL DEZVOLTĂRII INSTITUȚIONALE ȘI A SOLUȚIONĂRII PROBLEMELOR IDENTIFICATE ÎN IMPLEMENTĂRII FNDAMR

A fost desfășurat evenimentul dedicat aniversării a **10 ani de activitate AIPA**, fiind premiați cu trofee acei parteneri ce au contribuit la dezvoltarea instituțională a Agenției. Pe parcursul unui deceniu AIPA s-a afirmat drept una dintre cele mai eficiente și vizibile instituții de stat și un partener de încredere pentru producătorii agricoli autohtoni. În acest sens, a fost realizat un film documentar prin care s-au prezentat cele mai palpabile realizări ale AIPA, pe parcursul unui deceniu.

Dat fiind faptul că, pe lângă cererile post-investiționale, personalul AIPA urmează să recepționeze, examineze, autorizeze cereri de subvenționare depuse conform altor modalități de susținere financiară (subvenții în avans, măsuri destinate dezvoltării rurale, plăți directe), se constată necesitatea de a *majora efectivul-limită* al Agenției. Pentru a asigura implementarea eficientă a politicilor statului cu privire la susținerea producătorilor agricoli și cu privire la dezvoltarea rurală este necesar de a întreprinde, cel puțin, următoarele măsuri:

1) de a majora numărul angajaților în secțiile și serviciile teritoriale ale AIPA cu 10 unități (câte o unitate pentru fiecare subdiviziune). La moment, în subdiviziunile teritoriale activează câte 2-4 angajați, în dependență de numărul unităților administrativ-teritoriale atribuite la subdiviziunea corespunzătoare. Unitățile de personal suplimentare sunt necesare pentru a asigura monitorizarea proiectelor investiționale destinată îmbunătățirii nivelului de trai și de muncă în mediul rural;

2) de a institui în cadrul aparatului central al AIPA o subdiviziune nouă – „Direcția plăți în avans”, cu 7 unități, care va examina cererile recepționate în conformitate cu prevederile HG nr 507/2018 și HG nr. 476/2019;

3) de a institui în cadrul aparatului central al AIPA o subdiviziune nouă – „Direcția plăți directe”, cu 5 unități, care va examina cererile de acordare a plăților directe per ha și/sau cap de animal;

4) de a majora numărul angajaților din Direcția autorizare plăți cu 3 unități. Având în vedere evoluția și diversitatea modalităților de subvenționare (LEADER, măsuri de dezvoltare rurală, plăți directe la ha și/sau cap de animal, subvenționarea post-investițională, subvențiile în avans pentru dezvoltarea proiectelor start-up), este inevitabilă majorarea numărului angajaților acestei subdiviziuni, pentru a putea asigura examinarea calitativă și în termen a dosarelor de subvenționare, cu aplicarea principiului „celor 4 ochi”;

5) de a majora numărul angajaților Direcției finanțe și buget cu o unitate, or din faptele relatate supra rezultă și majorarea inevitabilă a numărului de plăți ce urmează a fi făcute la conturile beneficiarilor de subvenții;

În acest sens, AIPA a înaintat în adresa MADRM spre examinare și promovare proiectul Hotărârii de Guvern pentru modificarea și completarea Hotărârii

de Guvern nr. 20/2019 cu privire la reorganizarea Instituției Publice „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură”.

Întru soluționarea problemelor identificate de părțile interesate în procesul de implementare a FNDAMR, cu suportul AIPA au fost operat modificări și completări la *Hotărârea Guvernului nr. 455/2017*. De menționat că, propunerile înaintate au fost de ordin procedural și urmează a fi aprobate în timpul apropiat.

Reieșind din faptul că asigurarea accesării creditelor în agricultură este o prioritate a statului, AIPA de comun cu MADRM a elaborat o propunere de politică publică prin care propune crearea *Fondului de garantare a creditelor agricole* ca subdiviziune structurală în cadrul AIPA. *Misiunea fondului* este de a spori accesul la finanțarea a producătorilor agricoli, care asigură produse agricole durabile și dețin proiecte viabile din punct de vedere economic, dar care nu pot furniza garanții rentabile.

Crearea Fondului de garantare a creditelor agricole ca subdiviziune structurală în cadrul AIPA va avea un impact benefic asupra sectorului agricol al Republicii Moldova mai cu seamă prin prisma experienței și corectitudinii angajaților din această structură. La momentul instituirii Fondului de garantare a creditelor agricole, AIPA va emite garanții bancare numai pentru dezvoltarea sectorului agroindustrial.

Beneficiarii fondului vor fi întreprinderile mici și mijlocii din sectorul agroindustrial, entități clasificate conform prevederii Legii nr. 276/2016 cu privire la principiile de subvenționare în dezvoltarea agriculturii și mediului rural.

Dacă pentru crearea unei instituții separate vor fi necesar peste 6 mil. lei (studiu efectuat în anul 2015 de către experții IFAD) atunci în cadrul AIPA - sursele financiare necesare vor fi minime, doar salarizarea angajaților. În cadrul AIPA, există deja subdiviziuni de suport (resurse umane, contabilitate, juridică, relații externe, audit intern, antifraudă, monitorizare post-inspecție, metodologie) care ar facilita procesul de implementare a politicii noi dar și a contribui la executarea sarcinilor și atribuțiilor.

Costurile de creare și administrare: crearea unei subdiviziuni – 5 persoane (Direcția garantarea creditelor agricole). În acest sens, anual vor fi necesare cca 1,0 mil. lei pentru remunerarea angajaților dar și asigurarea acestora cu echipamente necesare activității.

X. ASIGURAREA IMPLEMENTĂRII PROGRAMELOR DE SPRIJIN FINANCIAR DIN PARTEA DONATORILOR EXTERNI

În cadrul **Proiectului Agricultură Competitivă (MAC-P)** finanțat de Banca Mondială, în ceea ce vizează implementarea *Programului de accesare a granturilor investiționale*, Linia I, „Acces la piețele de desfacere”, în anul de raport, în cadrul

AIPA au fost depuse 8 dosare de solicitare a surselor financiare în sumă de 2,7 mil. dolari SUA.

Totodată, AIPA a examinat, evaluat și aprobat 6 dosare depuse spre recunoaștere de către Grupurile de producători.

În luna septembrie 2020 a demarat un nou proiect Twinning „Sprijin suplimentar pentru agricultură, dezvoltare rurală și siguranța alimentelor în Republica Moldova” susținut financiar de UE, menit să consolideze capacitățile instituționale ale MADRM, ANSA și AIPA, prin suport în:

- armonizarea legislației naționale la cea comunitară;
- elaborarea unei noi Strategii de dezvoltare sustenabilă a agriculturii și dezvoltării rurale;
- perfecționarea sistemului de subvenționare.

Perioada de implementare a proiectului va fi *de 3 ani* (2020-2022) cu un buget planificat *de 2 mil. EURO* și urmează să demareze în viitorul proxim, înregistrând o scurtă tergiversare pe fundalul pandemiei globale. Parteneri UE în implementarea proiectului Twinning sunt Austria, Polonia și Lituania.

Pentru AIPA, implementarea unui nou proiect Twinning va contribui la acreditarea instituției de către partenerii externi pentru a recunoaște agenția ca o Agenție de Plăți la nivelul UE cu posibilitatea de gestionare a fondurilor UE.

Totodată, au fost elaborate și înaintate spre examinare după proiecte **TAIEX** (elaborarea bazei de date cu prețuri de referință; procedura de verificare și gestionare a Grupurilor de Producători) dar și un **proiect tehnic** ce va fi susținut financiar de Agenția Internațională de Cooperare a Japoniei (JICA) și anume „Elaborarea și implementarea unui sistem de date a prețurilor de referință pentru verificarea rezonabilității costurilor în cadrul Programul național de subvenționare pentru dezvoltarea agriculturii și mediului rural”.

XI. MENȚINEREA ȘI ÎMBUNĂTĂȚIREA SISTEMULUI DE MANAGEMENT ÎN CADRUL AIPA

Întru menținerea și îmbunătățirea sistemului de management al calității (ISO 9001:2015) a fost elaborat și aprobat:

- Planul de acțiuni pentru anul 2020 privind implementarea Programul de asigurare a calității al AIPA;
- Registrul riscurilor și oportunităților pentru anul 2020;
- Analiza cerințelor părților interesare pentru anul 2020;
- Analiza de management pentru anul precedent;
- Chestionarul de evaluare privind gradul de satisfacție al părților interesate care poate fi accesat la linkul:

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfEGCD8TaoMEopApXu6x-PNUCnwv-LcDzmmMz7KvYm3GuiiGw/viewform>

Întru asigurarea funcționalității sistemului de management anti-mită – ISO 37001:2016 a u fost elaborate și aprobare:

- Planul de acțiuni privind implementarea Programul de îmbunătățirea sistemului de management anti-mită în cadrul AIPA;
- Registrul riscurilor de mituire pentru anul 2020;
- Analiza riscurilor de mituire pentru anul 2019;
- Analiza cerințelor părților interesare pentru anul 2020;
- Analiza de management pentru anul precedent;

Totodată, a fost elaborat chestionarul privind determinarea coruptibilității în sistemul de subvenționare a producătorilor agricoli, care în cadrul companiei de informare a producătorilor agricoli au fost transmise spre completare. Respectiv, fiind reevaluată analiza cerințelor și necesitățile părților interesate.

Potrivit politicilor din domeniul antifraudă Serviciul antifraudă a contribuit la eficientizarea activității Agenției prin identificarea și analiza riscurilor de fraudă, apărute în activitatea de gestionare a Fondului național de dezvoltare a agriculturii și mediului rural, a mijloacelor alocate din fondurile programelor de asistență externă, cu investigarea și oferirea propunerilor de remediere a acestora.

În rezultatul celor relatate în anul 2020, AIPA a fost recertificată cu prevederile standardului ISO 9001:2015 „managementul calității” și a parcurs cu succes misiune de supraveghere a ISO 37001:2016 „Anti-mită”.

XII. COOPERARE INTERISTITUȚIONALĂ

Pentru a implementa corect și transparent mecanismul de plată „subvenții în avans pentru îmbunătățirea nivelului de trai și de muncă în mediul rural”, în anul 2020, AIPA a semnat acord de colaborare cu Agenția de Supraveghere Tehnică, totodată este în proces de definitivare acordului de colaborare interinstituțională cu Î.S. Administrația de Stat a Drumurilor

În contextul menținerii unui climat favorabil de securitate privind gestionarea Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, AIPA și Serviciul de Informații și Securitate, au susținut necesitatea cooperării, fiind semnat Acordului de parteneriat.

În perioada de raport, AIPA a inițiat procesul de reînnoire a Acordul de cooperare cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor. În acest sens, în perioada imediat următoare acordul va fi semnat și prevederile acestuia vor fi puse în aplicare.

XIII ASPECTE JURIDICE

În perioada de raport, au fost încheiate 17 contracte de locațiune, un contract prin COP, 25 contracte de valoare mică. Toate cele menționate au generat elaborarea a 2 rapoarte de achiziții, 4 dări de seamă și întocmirea a 15 procese-verbale destinate procesului de achiziție. Pentru a asigura buna funcționalitate a standardelor implementate de AIPA dar și pentru a asigura implementarea prevederilor Legii 131/2015, a fost elaborat și aprobat Regulamentul cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții precum și Registrul riscurilor pentru achiziție.

În privința reprezentării drepturilor și intereselor legitime ale AIPA în instanța de judecată, precizăm că a fost asigurată reprezentarea AIPA în cadrul a **73** litigii în instanță. În cazul a 52 litigii, AIPA are calitate procesuală de reclamant.

În urma pronunțării deciziilor judecătorești definitive și irevocabile în favoarea Agenției, în baza Codului de Executare, au fost remise spre executare **8 titluri executorii**.

De asemenea, pentru a spori gradul de transparență în cadrul Agenției a fost elaborat *Registrul electronic privind evidența dosarelor în instanța de judecată*. Menționăm că, la această etapă, Registrul electronic se află în faza de testare și pilotare.

În temeiul Acordurilor de rambursare benevolă a subvenției, încheiate între AIPA și a titlurilor executorii emise pe marginea hotărârilor definitive pronunțate în favoarea AIPA beneficiarii de subvenții au încheiat 25 acorduri de rambursare benevolă în sumă totală de **6,5 mil. lei**.

XIV ACTIVITATEA AUDITULUI INTERN

În perioada de raport, Serviciul audit intern a AIPA a efectuat 7 misiuni de audit, dintre care 3 planificate, 4 misiuni de audit ad-hoc și 1 misiune de audit de consiliere (Numărul de personal al AIPA asigură funcționalitatea unui sistem de control intern care să fie conform și eficient gestionării FNDAMR). Ca rezultat, toate recomandările oferite în proiectul raportului de audit au fost aprobate. În baza rapoartele de audit au fost întocmite planuri de acțiuni privind implementarea recomandărilor aferente fiecărei misiuni de audit.

Cu suportul Serviciului audit intern din cadrul Agenției a fost desfășurată instruirea angajaților AIPA cu privire la implementarea și menținerea Standardelor Internaționale ISO 9001 și ISO 37001:2016.

Întru implementarea prevederilor Legii privind controlul financiar public intern nr.229/2010, a fost desfășurat procesul de autoevaluare a sistemului de Control Intern Managerial în continuare – CIM) în cadrul AIPA fiind elaborat *raportul de autoevaluare a CIM pentru 2019, emisă și publicată* pe pagina web al Agenției,

Declarația de răspundere managerială.

XV ACTIVITĂȚI PLANIFICATE PENTRU ANUL 2021

În perioada imediat următoare AIPA:

- va implementa mecanismul existent de subvenționare fiind aplicate subvențiile post-investiționale, subvenții în avans pentru start-up și pentru dezvoltarea rurală;
- va testa și extinde domeniul de aplicare a sistemului „Depune dosarul on-line” pentru ca producătorii agricoli să poată depune dosarul de solicitare a sprijinului financiar de la distanță;
- va dezvolta module noi ale sistemului informațional automatizat „Evidența solicitanților și beneficiarilor de subvenții” pentru a putea eficient și transparent, modul de distribuire a surselor financiare alocate FNDAMR precum și alte surse adiționale;
- participa în proces de elaborare proiectul de regulament cu privire la acordarea plăților directe per cap de animal. În acest sens, este necesar de a pregăti instituția pentru implementarea plăților. Astfel, urmează a fi elaborat softul pentru implementarea noile măsuri de sprijin precum și procedurilor interne ale Agenției;
- va extinde procesul de digitalizare prin conectarea sistemelor informaționale cu alte instituții abilitate, fiind direct orientate spre facilitarea procesului de depunere a cererilor de subvenționare;
- va implementa proiectul Twinning care va contribui la acreditarea AIPA de către partenerii din UE pentru a recunoaște agenția ca o Agenție de Plăți la nivelul UE cu posibilitatea de gestionare a fondurilor UE;
- va asigura funcționalitatea Sistemului de Management al Calității ISO 9001:2015 și Sistemul de Management Anti-mită, ISO 37001:2016;
- va demonstra angajamentul pentru protecția datelor procesate. În acest sens se propun implementarea sistemului de management al securității informației conform ISO 27001:2013;
- își propune de a majorarea efectivului limită de angajați în cadrul AIPA prin crearea de noi subdiviziuni cum ar fi „plăți directe”, „subvenții în avans”, ce ar facilita procesul de examinare a cererilor depuse de solicitanții de subvenții, inclusiv în contextul implementării recomandărilor Curții de Conturi;
- va participa pregătirea dar și promovarea cadrului normativ aferent creării Fondului de garantare a creditelor agricole în cadrul AIPA;
- va identifica și încheia Acorduri de cooperare cu parteneri cheie în vederea facilitării accesului producătorilor agricoli la finanțare;

- va contribui la promovarea imaginii instituției prin implicarea acesteia în diverse activități de promovare, inclusiv menținerea unui dialog continuu și eficient cu mass media, etc.

*Ex.: Diana Coșalic,
Tel.: 022222771*